

Noora Lähde, Eveliina Hernesniemi
Liikennepalveluyksikkö, Verkko- ja palveluosasto
Liikenne- ja viestintäministeriö

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LVM:n asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 46/2026 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta asetuksiksi rautatieliikenteen lipunmyynnistä ja matkustajien oikeuksista yhdellä lipulla.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Kirjelmällä on käsitelty kahta asetusehdotusta, jotka koskevat rautatieliikenteen lipunmyyntiä sekä matkustajien oikeuksia yhdellä lipulla. Näistä ensimmäinen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön ja jälkimmäinen oikeusministeriön valmisteluvastuulle. Valtioneuvoston U-kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Ehdotukset liittyvät toisiinsa siten, että lipunmyyntiä koskeva ehdotus velvoittaisi mahdollistamaan lippujen yhdistelyn yhdeksi lipuksi, kun taas yhtä lippua koskeva ehdotus rajoittaisi lippujen myyntiä erikseen.

Tarkemmin kuvattuna komission ehdotus rautatieliikenteen lipunmyynnistä velvoittaisi rautatiepalveluiden tarjoajia tekemään sopimuksen lippujensa myynnistä sellaisen verkkolipunmyyntipalvelun kanssa, joka on halukas ottamaan rautatieyrityksen lippuja myyntiin. Huomattavaa markkinavoimaa omaavien rautatieyritysten lipunmyyntipalveluiden olisi puolestaan tehtävä sopimus halukkaiden rautatieyritysten kanssa junalippujen näyttämisestä, uudelleenlinkittämisestä, jälleenmyynnistä tai jakelusta palvelussaan. Ilman pyyntöäkin merkittävän lipunmyyntipalvelun tulisi näyttää hakutuloksissa kaikki saatavilla olevat junavuorot jäsenmaassa. Ehdotukseen sisältyy myös edellä mainituissa tilanteissa laadittuja kaupallisia sopimuksia koskevaa sääntelyä. Uutta sääntelyä valvoisi rautatiealan sääntelyelin. Komission ehdotuksen sisältöä on kuvattu yksityiskohtaisemmin kirjelmässä U 46/2026 vp.

Ehdotuksen taustalla on komission Euroopan tasolla havaitsemat puutteet useiden eri rautatieyritysten liikennöimiä yhteysvälejä yhdistävien lippujen heikossa saatavuudessa. Suomessa vastaavia ongelmia on toistaiseksi esiintynyt vain rajallisesti, sillä täällä toimii nykyisin vain yksi henkilöjunaliikenteen rautatieyritys. Ehdotukset ovat kuitenkin merkityksellisiä myös Suomelle, sillä 2030-luvun valtion ostama henkilöjunaliikenne on tarkoitus kilpailuttaa, jolloin on mahdollista, että markkinalla on tulevaisuudessa useampi kuin yksi rautatieyritys. Valtioneuvoston kannassa tavoitteeseen junalipun ostamisen sujuvoittamisesta ja lippujen saatavuuden parantamisesta suhtaudutaan myönteisesti. Ehdotus voisikin lisätä usean rautatieyrityksen yhteyksiä sisältävien lippujen jälleenmyyntiä ja saatavuutta Euroopassa. Vaatimus myyntikanavien avaamisesta voisi helpottaa uuden operaattorin tuloa markkinalle, kun se voisi

saada lippunsa myyntiin jo valmiiksi tunnettuun myyntikanavaan. Toisaalta se voisi keskittää lipunmyyntiä jo ennestään tunnettuun kanavaan.

Kansallisesti matkaketjujen muodostamista ja eri toimijoiden välistä lipunmyyntiyhteistyötä on jo edistetty sääntelyllä, erityisesti liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) kautta. Lailla on pyritty edistämään matkaketjuja, jotka koostuvat useamman liikennepalvelun järjestäjän tarjoamista matkoista, mutta tällaisia palveluita on toistaiseksi muodostunut Suomessa vain rajallisesti. Komission ehdotus on erityisesti sopimusvelvoitteiden ja jakelukanavien avaamisen osalta kattavampaa kuin nykyinen liikennepalvelulain sääntely. Neuvotteluissa tulee varmistaa, että kaupallisen sopimisen edellytykset ovat tosiasiallisesti kohtuullisia ja tasapuolisia suhteessa aloitteessa asetettuun päämäärään. Toisaalta on tarpeen varmistaa, että sääntely tarvittaessa mahdollistaa kansalliset toimet, joilla varmistetaan, että junaliput ovat matkustajille helposti saatavilla ja löydettävissä usean rautatieyrityksen toimintaympäristössä.

Noora Lähde

Eveliina Hernesniemi

Erityisasiantuntija

Ylitarkastaja

Liikennepalveluyksikkö

Liikennepalveluyksikkö

Verkko- ja palveluosasto

Verkko- ja palveluosasto

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö